

BREU PRESENTACIÓ DEL PROJECTE EGRAMINT

“La elaboración de una gramática escolar interlingüística: hacia una enseñanza reflexiva de las lenguas en contextos multilingües (EGRAMINT)” (PID PID2019-105298RB-I00, finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación-Agencia Estatal de Investigación.)

El projecte Egramint investiga sobre l'ensenyament de la gramàtica com a reflexió sobre les llengües des de plantejaments interlingüístics, perquè existeix un buit no només en la investigació sinó també quant a materials adequats perquè el professorat els utilitze a les aules.

Prenent en consideració els nous plantejaments curriculars, el projecte es planteja solucions concretes per a introduir canvis en relació amb l'ensenyament de la gramàtica a les aules de Primària i Secundària i en la formació inicial i permanent del professorat. En relació amb tot això, ens proposem tres grans objectius:

1. Aportar situacions d'aprenentatge per a desenvolupar una gramàtica interlingüística en l'educació obligatòria, com a instrument necessari d'una autèntica educació plurilingüe.
2. Identificar les necessitats de formació inicial del professorat novell de Primària i Secundària en relació amb el desenvolupament de l'educació plurilingüe.
3. Identificar les necessitats de formació permanent del professorat de Primària i Secundària en exercici en relació amb la implementació a l'aula d'una gramàtica interlingüística basada en l'ús reflexiu de les llengües.

A partir d'un prototipus d'elaboració pròpia, hem dissenyat un conjunt de situacions d'aprenentatge per a Primària i Secundària, que estem implementant en alguns centres en col·laboració amb diferents docents. Volem conèixer com el professorat adapta i utilitza aquestes seqüències, perquè, amb les seues aportacions, puguem depurar el plantejament i donar forma a una gramàtica escolar interlingüística que siga un instrument útil a les aules.

Les situacions d'aprenentatge dissenyades com a seqüències didàctiques de gramàtica (SDG) responen a un model comú establert a partir de la proposta de Camps (2006), amb diferents adaptacions segons el contingut seleccionat i el nivell al qual s'adrecen. Aquest model comú organitza el procés d'ensenyament i aprenentatge en tres grans fases: *Observem*, *Indaguem* i *Reflexionem*. En la primera fase (*Observem*) es planteja el contingut gramatical a partir d'activitats d'observació de situacions d'ús en gèneres discursius diversos. La segona fase (*Indaguem*) se centra en la indagació mitjançant activitats d'anàlisi i de manipulació (de joc amb les paraules en els primers cursos de Primària) que permeten entendre les característiques de l'ítem gramatical seleccionat. En la fase final (*Reflexionem*), es persegueix la recapitulació sobre allò après, bé mitjançant l'elaboració de textos que requereixin de l'ús de les formes lingüístiques estudiades, bé mitjançant l'elaboració d'informes en els quals se sintetitzen les reflexions realitzades. En tot el procés es busca l'avaluació formativa, entesa com a regulació de l'aprenentatge, és a dir, es pretén que l'alumnat, en col·laboració amb el o la docent, siga conscient del sentit del que s'està aprenent i siga capaç d'expressar tant els assoliments com les dificultats durant el procés.

Les SDG també comparteixen característiques que considerem essencials:

- La interacció a l'aula, entre iguals i amb el docent, com a requisit per al desenvolupament de la competència metalingüística. Es persegueix crear espais perquè els alumnes aprenguen a parlar sobre la llengua, a reflexionar sobre les característiques de les diferents unitats que la componen i sobre els usos en els quals observem aquestes característiques.
- El contrast interlingüístic, en relació amb les llengües curriculars (primeres i estrangeres). En totes les SDG hi ha activitats de contrast de llengües, de manera que els estudiants s'habituen a la transferència i al contrast, necessaris per al desenvolupament d'una competència plurilingüe.
- El desenvolupament de la competència digital, tant en relació amb l'exploració dels usos lingüístics a les xarxes, com en l'elaboració de textos digitals, en l'ús d'eines digitals amb fins educatius o en la consulta de pàgines en Internet

La relació de propostes elaborades fins el moment és la següent:

SDG	ETAPA-CURS	Nucli gramatical	Llengua (i versions)
1. Fem i desfem peus de foto	Primària-1r-2n	Classes de paraules: Nom	Castellà / València (versió alternativa: Català central)
2. Aiguamolls en perill	Primària-4t	Classes de paraules: Adjectiu	Valencià (vers. alt.: Català central) / Castellà
3. Adopt, don't shop	Primària-6è	Classes de paraules: Adjectiu	Anglès
4. La expresión de la obligación en textos instructivos	ESO-1r	Estructures oracionals: Formes verbals obligació: infinitius, imperatius, present de mandat	Castellà
5. Cómo estaba y cómo estoy. Carta al maestro de Primaria	ESO-1r	Estructures oracionals: Expressió de l'habitualitat. Formes verbals expressió present / passat	Castellà
6. Com expressem l'obligació	ESO-3r	Estructures oracionals: Formes lingüístiques d'obligació (perífrasis, imperatiu, neg+subj., preguntes retòriques).	Valencià
7. ¿Con sentido o sinsentido?	ESO-4t	Estructures oracionals: L'ambigüitat i les seues manifestacions sintàctiques i semàntiques.	Castellà
8. Els estudiants saben usar el pronom feble <i>en</i> ? Reflexionant sobre la pronominalització dels complements verbals	ESO-4t	Estructures oracionals: CD i Complement de règim. Usos del pronom feble <i>en</i> .	Valencià (vers. alt.: Català central)
9. How to express obligation in English?	ESO-4t	Estructures oracionals: Expressió de l'obligació en francès.	Anglès
10. À vos marques, prêts, partez !	ESO-1r	Expressió de l'obligació en francès.	Francès

Amb aquestes SDG pretenem establir un diàleg amb el professorat de Primària i Secundària interessat a implementar-les a l'aula i a compartir les seues reflexions didàctiques amb l'equip que les ha dissenyades, un equip format per docents i investigadores vinculades a diferents universitats (Autònoma de Barcelona, Universidad de Cádiz, Universitat Jaume I de Castelló, Universidad de León, Universitat de València i Universitat de Vic).

Firmado digitalmente por CARMEN|RODRIGUEZ|
GONZALO
Nombre de reconocimiento (DN): cn=CARMEN|
RODRIGUEZ|GONZALO, serialNumber=50292329T,
givenName=CARMEN, sn=RODRIGUEZ GONZALO,
ou=CIUDADANOS, o=ACCV, c=ES
Fecha: 2022.04.11 09:09:20 +02'00'

Carmen Rodríguez Gonzalo

